

Ze současné právní úpravy NKÚ můžeme v porovnání s předchozí právní úpravou těchto institucí učinit několik závěrů. Již na první pohled je patrné, že současná kontrolní působnost Úřadu je oproti minulosti zúžena. Do působnosti NKÚ nebyla zařazena kontrola dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů nebo povinností uložených na jejich základě, pokud neupravují ekonomické vztahy. Obdobně byla z kompetence NKÚ vypuštěna kontrola výkonu státní správy. NKÚ tedy nebyla ze zákona svěřena kompetence kontrolovat, zda ústřední správní úřady nebo orgány územní správy řádně vykonávají svoji funkci na jim svěřeném úseku státní správy. Za velmi nevhodné pak lze považovat vypuštění oprávnění kontrolovat hospodaření a nakládání s dluhy republiky a hospodaření s jejími úvěry, pohledávkami a majetkovými právy z kontrolní působnosti NKÚ, ač podle předcházející platné úpravy NKÚ tuto kompetenci měl. Z toho všeho lze vyvodit závěr, že kontrolní působnost současného NKÚ je v porovnání s postavením všech tří předcházejících institucí v našem státě tou nejslabší. Naopak za velmi pozitivní je možné považovat provedení právní úpravy postavení NKÚ přímo Ústavou, což přispívá k jeho celkové stabilitě a skutečné garanci nezávislosti. Ta navíc byla posílena i přijetím nové právní úpravy rozpočtových pravidel provedené zákonem č. 218/2000 Sb., neboť rozpočtový výbor PS má konečné rozhodnutí při schvalování návrhu rozpočtové kapitoly NKÚ. Zcela je tak zaručena nezávislost NKÚ na orgánech moci výkonné, čímž je naplněno jedno z důležitých kritérií obsažených v Lidské deklaraci. Jednotlivé návrhy na zlepšení postavení NKÚ by tedy de lege ferenda měly být zaměřeny do oblasti jeho kontrolní působnosti a jejího legislativního zpřesnění.